

2022_2_2 kokous_muistio

Oppijan tietovirtojen ja VIRTa-opintotietopalvelun ohjausryhmän kokous 1 /2022

- Keskiviikkona 2.2.2022 klo 12.00-15.00
- Kokouspaikka: Teams-kokous

Microsoft Teams meeting
Join on your computer or mobile app

[Click here to join the meeting](#)
[Learn More](#) | [Meeting options](#)

Jäsenet

Opetusneuvos Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö, puheenjohtaja
Kehityspäällikkö Päivi Aho, Laurea ammattikorkeakoulu
Palvelupäällikkö Hanna Leena Lyhdeniemi, Tampereen yliopisto
Opintoasiainpäällikkö Sabina Eerola, Arcada (Saapui paikalle kohdassa X)
Kehitysohjaaja Soili Makkonen, Itä-Suomen yliopisto (kohtaan 7 klo 14:30 saakka)
Palvelupäällikkö Ismo Kantola, Turun ammattikorkeakoulu
Opinto- ja hakijapalveluiden päällikkö Erja Widgrén-Sallinen, Itä-Suomen yliopisto
Palvelupäällikkö Sari Laaksonen, LAB ammattikorkeakoulu
Opetuksen ja oppimisen IT-ratkaisujen päällikkö Ani-Jatta Immonen, Aalto yliopisto (Saapui paikalle kohdassa 4 klo 13:10)
Sovelluspäällikkö Laila Puranen, Opetushallitus
Kehityspäällikkö Mika Tuononen, Tilastokeskus
Antti Paunonen, Opiskelijajärjestöt / SAMOK - Suomen opiskelijakuntien liitto
~~Opetusneuvos Jonna Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö~~
Kehityspäällikkö Jukka Kohtanen, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus oy, sihteeri

Asiantuntijavieraat

Helena Majamäki, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Minna Pylkkönen, CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy (kohdissa 1-4)
Annika Mauno, Korkeakoulujen Digivisio 2030 (kohdissa 1-3)
Sami Hautakangas, Korkeakoulujen Digivisio 2030 (kohdassa 3)
Saara Ikkela, opetus- ja kulttuuriministeriö (klo 12:27 kohdissa 3-7)
Joonas Mäkinen, Opetushallitus (kohdassa 6)

Asialista

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksestä päättäminen

- Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:02
- Korhonen toimii tämän vuoden ajan korkeakoulupolitiikan vastuualueen johtajana eikä osallistu kokouksiin tänä vuonna

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

- <https://wiki.eduuni.fi/x/VftPDw>
- Kokousmuistio hyväksyttiin sellaisenaan

3. Digivision ajankohtaista - Käsité- ja tietomallinnustyö Digivisio-hankkeessa (Mauno, Hautakangas)

- Annika Mauno esitteli
 - Kommentteja on pyydetty laajasti tarkoituksella hakea kommentteja jo valmisteluvaiheessa, kun on vielä pystynyt vaikuttamaan asioihin ennen päätöksentekoa.
 - Tarkoituksena on ollut hyödyntää olemassaolevia malleja ja pyritty nostamaan esiin Digivisiotyössä esilletulleita uusia tarpeita. Olemassaoleviin malleihin pyydetään kommentteja vain, jos niiden osalta tunnistetaan muutostarpeita.
 - Parhaillaan Digivisiossa käydään läpi kommentointikierron antia ja sen pohjalta koostetaan laajennustarpeet
 - Kirjallisten materiaalien ja kuvausten kautta käsittely on työlästä ja voisi olla hyvä pitää erillinen webinaari, jossa käsiteltäisiin yhdessä kokonaisuus saatujen kommenttien perusteella

Keskustelu

- Widgren-Sallinen: Olisi hyvä saada enemmän taustoitusta ja täsmällisempiä kysymyksiä, joihin pyydetään kommentteja. Tässä laajuudessa on hyvin työlästä lähteä kommentoimaan. Tämä saattaa näkyä sillä tavalla, että ei saada riittävästi palautetta.
- Mauno: Onko näkemyksiä, että miten parhaiten varmistetaan yhteentoimivuus yhteisten palvelujen kuten esim. VIRTa kanssa?
- Kohtanen: Yksi tärkeimmistä kohdista on, jos tunnistetaan lisäys- tai muutostarpeita VIRTa-tietomalliin. Tähän keskusteluun on tärkeää ottaa mukaan myös Opetushallitus, jotta pystytään takaamaan yhteentoimivuus KOSKI-luovutuspalvelun kanssa. Kun tarpeita tunnistetaan, niin miten nopeasti toivotte näihin näkemyksiä? Voidaanko kokoontua käymään asioita yhdessä?
- Mauno: Tuossa oli jo hyvä ehdotus eli alustavat huomioit nopeasti, mutta kun mennään tarkemmalle tasolle niin työhön pitää varata aikaa ja se pitää aikatauluttaa erikseen

- Hautakangas: Kevään mittaan voidaan harjoitella toimintatapaa väljemmällä aikataululla ja saada kokemusta toimivasta työskentymallista. Löytyisikö ns. nopean toiminnan joukkoja, kun tehdään ketterää kehitystä. Nyt työn alla jatkuvan oppimisen tarjotin.
- Kohtanen: Onko Digivision puolella riittävästi ymmärrystä VIRT- ja KOSKI-datasta, jotta hahmotatte tarkennustarpeet? VIRT- tiimin resurssit osallistua työhön ovat rajallisia. Mikä tilanne Opetushallituksen osalta?
 - Mauno: Hanketoimistossa sisäisesti on keskusteltu, että miten pystyttäisiin varmistamaan riittävän osaavat resurssit aktiiviseen työskentelyyn. Työpajoissa on keskusteltu asiasta, mutta ei ole kovin vahvaa näkemystä, että miten riittävää osaaminen on ollut
 - Hautakangas: Työssä on pyritty varmistamaan ekosysteemiedustukset, VIRT-osaaminen, XDW-osaamista ja arkkitehtuuriosaamista. Nyt lähdetään aktiivisemmin tunnistamaan tarpeita ja että saataisiin jokaisesta korkeakoulusta VIRT-osaamista. Haasteena on se, että vaihdellaan tietojoukoittain prosessialueelta toiselle, joten ei voi olla vain yksi ryhmä, joka olisi työssä mukana koko ajan. VIRT-osaajat on yksi ryhmä mutta sitten tarvittaisiin myös esim. koulutustarjontaosaaamista. Työ rytmittyy vuosikellon mukaan eri ryhmien osalta aktiivisiin työstökausiin. Pitäisi alkaa listaamaan ryhmittäin tarvittavat näkökulmat työn resurssoinnin suunnittelemiseksi.
 - Puranen: Samaa asiaa miettinyt, Opetushallitus ei ole pystynyt olemaan mukana aktiivisesti ja tietomallien kommentoinnin osalta olisi hyvin haastavaa löytää tarpeelliset resurssit kommentoimaan. IT-arkkitehdit eivät pysty kommentoimaan prosessinäkökulmasta, joten osallistujia tarvittaisiin useita. On kuitenkin huomioitava, että kehityshankkeita on käynnissä useita ja resursseja täytyy jakaa.
 - Kantola: Hautakangas kuvasikin tilantee hyvin, miten mallinnustyöhön on saatu asiantuntijoita mukaan. VIRT-yhteyshenkilöiden piiristä löytyy laajaa osaamista.
 - Mauno: Hyvä ja aiheellinen kommentti. Näin on tarkoitus toimia eli korvata asiantuntijoille osallistuminen hankkeen työhön. Osatoteuttajatyön hallinnointi on kohtuullisen raskas prosessia ja sitä on jouduttu harjoittelemaan.
 - Haapamäki: Miten osatoteuttajamalli tällä hetkellä tapahtuu, miten taakkaa jaetaan?
 - Mauno: Periaate on yksinkertainen - on tarve ja korkeakoulut voivat tarjota asiantuntijaresurssia ja hankkeeseen valitaan sopivimmat. Hitaus tulee siitä, miten hanketoimistossa sisäisesti suunnitellaan ja tehdään valinnat. Tapa ei ole kovin ketterä.
 - Hautakangas: Myös näkymä etukäteen ei ole aina riittävä - ei osata sanoa, milloin tarvitaan ja millaista resurssia, että töitä voitaisiin suunnitella
 - Widgren-Sallinen: Palaisin VIRT-asiantuntijoihin, joita korkeakoulutasolla on niukasti, kenties vain yksi. On vaikeaa irrottaa henkilöä korkeakoulun omista tehtävistä. Pitäisi olla Digivision tarpeista näkymää pitkällä aikavälillä.
 - Hautakangas: Toisaalta voi olla hyvin täsmällisiä tarpeita - esim. tuki muutamaa kolmen tunnin työpajaan
- Aho: Olin mukana työryhmässä. Kaikilla yhteisiin ryhmiin kuuluvilla on paljon osaamista ja tunnetaan nykyiset käytötapaukset. Tässä työskentelyssä suunnitellaan sellaista, mikä on vasta tulossa, miten esim. koulutusmuodot tulevat muuttumaan, miten tunnistetaan osaamista, tuleeko uusia tapoja suorittaa tutkinto jne. Tämä on vaikeaa, ja arvaukset eivät ehkä osu oikeaan.
- Haapamäki: Missä vaiheessa korkeakoulutuksen visiointipuoli Digivisiotyössä on - millaista korkeakoulutus on vuonna 2030?
- Mauno: Erilaisia aihioita vision osalta on. RRF-rahaston kautta tullut Jatkuvan oppimisen tarjotin on ollut nyt tekemisen fokuksessa ja tässä tavoiteaikataulu vuoden 2024 loppuun mennessä. Eli visiotyön osalta ei olla pystytty etenemään kovinkaan paljon. Hankkeessa tehdään kyllä skenaariotyötä, joka kurkottaa vuoteen 2030, mutta omalla työpöydälläni tekemisen tavoite on tällä hetkellä lähempänä
- Hautakangas: Yhtenä konkreettisena esimerkkinä ovat koulutustarjonnan muodot. Vielä ei tiedetä, että miten luokitellaan uudenlaisia koulutuksen muotoja erityisesti informaalisissa oppimisessa - esim. videoluennon jakaminen. Yhtenä taustavaikuttajana on ollut OECD:n luokittelut formaalista, informaalista ja epäformaalista koulutuksesta. Jonkinlainen kehikko tarvittaisiin jo työn alkuvaiheessa, että työtä pystytään edistämään.

Merkittiin keskustelu tiedoksi

4. Sukupuolikoodistotyöryhmän tuotokset (Pylkkönen)

- Pylkkönen esitteli Synergianryhmässä tehtyä valmistelutyötä

Keskustelu

- Keskusteltiin eri koodiarvojen selitteistä ja todettiin, että niistä voidaan keskustella myöhemmin lisää. Tärkeintä on saada tässä vaiheessa linjattua koodistoarvoja.
- Kohtanen: Kyseessä on yltäosalla kysymys siitä, halutaanko viranomaisten koodistoihin tehdä muutoksia, jos ne eivät kuvaa todellisuutta? Veisin keskustelun viranomaistahoille - voiko koodistoja laajentaa?
- Tuononen: Tilastokeskus käyttää väestötietojärjestelmän tietoja. Hyvin tuotu tässä esille se, että muutos tapahtuu hallitusti eri järjestelmissä ja tässä Digi- ja väestötietovirasto on keskeinen taho.
- Puranen: Kyselin tästä etukäteen ja myös Opetushallitukselle väestötietojärjestelmä on keskeinen. Olisiko rinnakkaiskoodiston käyttö mahdollinen ratkaisu ennen kuin hetumuutos tulee 2027? Seuraamme asian etenemistä korkeakouluissa
- Haapamäki: Onko työssä oltu yhteydessä Digi- ja väestötietovirastoon?
 - Pylkkönen: Ei ole oltu vielä yhteydessä
 - Haapamäki: Voin olla yhteydessä Digi- ja väestötietoviraston suuntaan. Miten englanninkielisten termien käännöksiä kanssa tulisi toimia?
 - Pylkkönen: Toki selitteidenkin tulisi olla samat kaikilla, meidän työssä nyt tehty ehdotus.
 - Kohtanen: Esitys käsitellään vielä myös KOOTuki-ryhmän kokouksessa

Päätös (7): Opetus- ja kulttuuriministeriö kontakti Digi- ja väestötietovirastoa keskustellaakseen mahdollisuudesta laajentaa sukupuolikoodistoa Väestötietojärjestelmässä

5. Koulutusmuodot ja Haka-attribuutit (Kohtanen)

- Kohtanen esitteli

Keskustelu

- Todettiin, että erityisesti lisenssinäkökulma herättää keskustelua, koska kustannukset ovat merkittäviä
- Keskusteltiin lisäksi siitä, että tilastoinnissa asia täytyy huomioida.

Merkittiin tiedoksi

TAUKO

6. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus - tilannekatsaus (Ikkelä)

- VIRTAlkalvo
- Lausuntokierros käynnissä maaliskuun alkuun saakka

Keskustelu

- Kohtanen: Mistä johtuu, että esityksessä puhuttiin KOSKI-palvelusta ja lakiesityksessä KOSKI-tietovarannosta?
- Ikkelä: Lainsäädännössä puhutaan KOSKI-tietovarannosta. Teknisellä tasolla on kuitenkin kyse KOSKI-palvelusta eli hyödynnettään olemassa olevaa
- Keskusteltiin siitä, että erillisten järjestelmien käyttämisestä tulee ylimääräistä työtä.
 - Widgren-Sallinen: Ei ole vielä opintohallinnon kesken hahmotettu, että mitä nämä koulutukset voisivat olla. Peruseriaatteena olisi hyvä käyttää niitä välineitä, jotka ovat olemassa eli esim. VIRTAtietovarantoa
 - Kohtanen: VIRTAtopintotietopalvelun näkökulmasta tekninen muutos on aika yksinkertainen eli lisätään uusia koodistoarvoja. Varsinainen työ tehdään korkeakouluissa. Voidaanko opiskelijarekisteriin ja sitä kautta VIRTaan tuoda ei-säänneltyjä koulutuksia ja millä ehdoilla? Nyt opintosuoritusten täytyy olla ECTS-mitoitettuja, jotta niitä voi tuoda VIRTaan. Korkeakoulujen olisi hyvä ottaa kantaa tähän lausunnoissaan.
 - Ikkelä: Lainsäädännössä on määritelty, minkälaista koulutusta voi sisällöllisesti hankkia. Ei rajattu ECTS- tai opintopistemitoitukseen.
- Widgren-Sallinen: Toimitaanko JOTPA:n osalta korkeakoulujen koulutusvastuiden rajoissa?
- Ikkelä: Asia koskee myös muita toimijoita kuin korkeakouluja. Säännelty koulutus on koulutusvastuun mukaista. Muun kuin säänneltyjen koulutusten osalta toteuttajat voivat olla muitakin.
- Haapamäki: Kun puhutaan tutkinnon osista niin toiminta on vakiintunutta. Uudessa mallissa puhutaan koulutuksista, joita on tähän asti voitu tehdä esim. erillisrahoitusten kautta. Näyttyykö tässä esitelty ei-säänneltyjen koulutusten osio houkuttelevana korkeakouluille?
- Ikkelä: jatkuvan oppimisen avustuksista noin puolet meni korkeakouluille ja suurin osa oli säänneltyä koulutusta. Muun kuin säännelty koulutuksen hankintapalikka on uusi, mutta ELY-keskuksilla tällaista on ollut. Näissä ainakin ammattikorkeakouluja ja näiden tytäryhtiöitä on ollut mukana hauissa.
- Haapamäki: Miten tieto siirtyy VIRTAtopintotietopalvelusta uuteen tietovarantoon (KOSKI-palveluun). Ovatko henkilöiden tunnistetiedot tiedossa tiedonsirtoja varten?
 - Mäkinen: Ajatus on se, että kyseessä olisi looginen kokonaisuus. Tunnisteavaimilla voitaisiin hakea rajapinnan kautta VIRTAtietovarannosta tarvittavat tiedot. Tämä vaatisi rajapintakehitystä.
 - Ikkelä: Viranomaispäätöstä ei voi ulkoistaa eli JOTPA tekee opiskelijavalintapäätökset jossa yhteydessä saadaan tarvittavat tunnistetiedot. Tähän ollaan rekrytoimassa henkilö, joka määritteli kokonaisuuden.
 - Mäkinen: VIRTAtantulee suoritusmerkintä, joka haetaan suoraan VIRTAtietovarannosta
- Aho: Kun hyväksyntä on tehty, niin opiskelijat pitää siirtää korkeakoulun omaan järjestelmään. Muodostuu opiskeluoikeus ja HOPS ja sitten myöhemmin syntyy suorituksia. Tietoja siirtyy kerran vuorokaudessa VIRTaan. JOTPA tarvitsee oman rahoituskoodin samoin kuin ELY-keskusten rahoittamat,
- Widgren-Sallinen: ELY-keskusten koulutuksia (tilauskoulutuksia) on ollut, tiedonsiirroissa tulee huomoida, että ko. henkilöt eivät ole ylioppilaskunnan jäseniä tai oikeutettuja YTHS:n palveluihin.
- Ikkelä: ELY-keskukset voivat tällä hetkellä hankkia myös tutkinnon osia ja niitä tämä uusi lainsäädäntö ei koske. JOTPA:n tekemä opiskelijavalinta ei koske säänneltyjä koulutuksia.
- Haapamäki: Kuulostaa siltä, että kyse on yhden viranomaisen operatiivisesta rekisteristä, niin onko siitä pakko säätää laissa?
- Ikkelä: Ymmärtääkseni on
- Kohtanen: HE:ssä puhutaan yhteisrekisterinpitäjyydestä Opetushallitus ja JOTPA. Onko tämä siksi, että näiden katsotaan olevan kaksi eri viranomaista?
- Ikkelä: Lainsäädännön näkökulmasta ovat erilisiä rekisterinpitäjiä vaikka ovat yhtä organisaatiota.

Merkittiin keskustelu tiedoksi

7. Täydennyskoulutuksen tiedot VIRTAtopintotietopalvelussa (Majamäki)

- Majamäki esitteli Ei-tutkintoonjohtavan koulutuksen tiedonkeruuta
 - Erityisesti täydennyskoulutuksen osalta

Keskustelu

- Haapamäki: Miten saadaan vastaukset viimeisellä kalvolla oleviin kysymyksiin?
 - Majamäki: Voidaan tunnistaa kahdenlaista työtä: 1) jatketaan MITKO-työtä ja jatketaan määrittelytyötä ja laajennetaan JOTPA-näkökulmasta 2) Lisäksi VIRTAtop:n puolella pitäisi jatkoselvittää ei-ECTS mitoitettujen opintojen tuomista VIRTAtop:uun ja mitä muuttujia rahoitusmuuttujien osalta tarvittaisiin - tietomallimuutokset ja tiekartta kehittämiselle
 - Haapamäki: Etenevätkö nämä asiat olemassaolevien rakenteiden sisällä? Asiantuntijaryhmät ja tämä ohjausryhmä?
 - Majamäki: Olisiko ohjausryhmän jäsenillä näkemyksiä asiasta - erityisesti he jotka olivat MITKO-työssä mukana?
 - Laaksonen: Vien asiaa eteenpäin AAPAlle, mutta kyseessä ei ole vain tekninen kysymys
 - Widgren-Sallinen: Olisi hyvä täsmätäydentää ryhmää tarvittavilta osin. Lisäksi tulisi laajemmin hyödyntää Synergiaryhmää ja ottaa mukaan myös Digivisio tarpeineen.
 - Majamäki: Täydennyskoulutuskeskusten asiantuntijoita tulisi saada lisää mukaan
- Immonen: Tällä hetkellä on vaikeuksia tuoda tietoja yksityisestä yrityksestä, jonka Aalto kyllä omistaa, koska on lainsäädäntöön, tietosuojaan ja esim. lisenssiin liittyviä haasteita.
- Keskusteltiin, että voiko VIRTaan tuoda yhtiötetyn täydennyskoulutuskeskuksen tietoja.
 - Asiaan liittyy lainsäädännöllisiä kysymyksiä. Miten yhtiöittäminen vaikuttaa esim. rekisterinpitäjäkysymyksiin?
 - Erilaiset koulutusmuodot, ei ECTS-mitoitetut, ei-säänneltyt
 - Tekniset kysymykset (esim. vaikuttaa lisenssiin)
- Haapamäki: Tulisiko perustaa oma ryhmänsä tätä asiaa miettimään?
 - Kohtanen: Muilta osin voitaneen käyttää olemassaolevia ryhmiä mutta kun käsitellään lainsäädäntökysymyksiä esim. yhtiötettyjen täydennyskoulutuskeskusten osalta niin ei taida olla olemassa valmista ryhmää
 - Majamäki: Voidaan jatkaa aikaisemmillä ryhmillä mutta ne eivät riitä lainsäädäntökysymyksiin

- Haapamäki: Voidaan käyttää OKM:n lakimiestä mutta ei kannata ottaa itse työryhmään mukaan
- Immonen: Tulisi kytkeä Digivision arkkitehtuuryöhön ja mahdollisesti lainsäädännön valmisteluun

Päätös (8): Annettiin CSC:lle tehtäväksi valmistella jatkotyöstä

8. VIRTa-ajankohtaiskatsaus

- Majamäki esitteli

Keskustelu

- Tuononen: Maanpuolustuskorkeakoulun tietoja ollaan tuomassa VIRTaan niin voisimme keskustella, että voisiko Tilastokeskus saada tiedot myöskin VIRTa-otp:n kautta.
 - Majamäki: Maanpuolustuskorkeakoulun osalta tuodaan hyvin suppeat tiedot mutta voidaan keskustella.

9. Tiedoksi

- Opetus- ja kulttuuriministeriö asettanut valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetussa laissa (884/2017) tarkoitettujen rekisterien, tietovarantojen sekä palveluiden kehittämistyön koordinoimiseksi kehittämissyhteistyöryhmän
 - ensimmäinen kokous 14.1.
 - Työryhmän tarkoituksena on koordinoida eri tietovarantoja ja niiden kehittämistä. Jäsenistö koostuu OKM:n ja Opetushallituksen edustajista. Ensimmäisessä kokouksessa käytiin läpi nykytilannetta ja tarkoitusta kartoittaa tarpeita lainsäädännön muutoksille. Tiedotetaan asiasta myöhemmin lisää.
- Arkistolain uudistusta ollaan aloittamassa. KPMG tekee selvitystä, millä tavalla eri viranomaisten ja muiden julkisten toimijoiden tietoja arkistoidaan. Olisiko mahdollista toteuttaa keskitettyä arkistointiratkaisua? VIRTa-otp:n osalta on oltu yhteydessä Haapamäkeen mutta hän on ohjeistanut kontaktoimaan korkeakouluja ja CSC:tä

10. Muut asiat

- Siirrettiin toukokuun kokous 17.5.

11. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja päätti kokouksen 15:00